

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ СТРАХОВИКА

Кризова економічна ситуація в Україні, її складне входження в глобальний економічний простір актуалізує проблему оцінки ризиків діяльності страхових компаній, зокрема, характеристики факторів, які їх породжують.

Фактори, що впливають на виникнення фінансових ризиків в діяльності страхових компаній, запропоновано поділено на три групи:

1) загальнонаціональні (процеси і явища, що здійснюють вплив на всю сукупність фінансових потоків в державі і включають політичні, правові, регіональні, макроекономічні та соціально-демографічні);

2) пов'язані зі страховою діяльністю (явища, що роблять вплив на групу фінансових потоків в межах страхового ринку (економічні, управлінські та організаційні фактори);

3) зумовлені трансформацією економіки України та кризовими явищами (нестабільність правової та податкової системи, низький рівень платоспроможності населення, низький рівень довіри до страхових компаній, відсутність розвитку фондового ринку, негативні інфляційні очікування, нестабільність валютного курсу).

Що стосується застосування тих чи інших методів аналізу, важливим є врахування критерія доцільності. Зокрема, оцінку ризиків, які страхова компанія приймає до страхування, і які є основним чинником формування страхових ризиків, найбільш доцільно проводити за допомогою статистичного методу; інвестиційні ризики, ризик неплатоспроможності, втрати фінансової стійкості, ризик втрати прибутку, ризик збитковості та ризик банкрутства – за допомогою відповідних розрахунково-аналітичних методів; кількісний аналіз ризиків може здійснюватись з використанням кількох методів послідовно чи одночасно з метою проведення більш глибокого аналізу та отримання достовірніших показників оцінки ступеня ризику; ряд методів (метод аналізу чутливості, метод аналізу сценаріїв, метод імітаційного моделювання, метод побудови дерева рішень) можуть бути використані страховими компаніями як у випадку розробки чи впровадження нових послуг, відкриття нових підрозділів, так і стратегічного планування чи оперативного бюджетування фінансових результатів в умовах невизначеності з метою оцінки величини можливих втрат прибутку.

Аналіз основних методів нейтралізації фінансових ризиків дозволив виокремити ті з них, які можуть бути використані страховими компаніями для регулювання фінансових ризиків їхньої діяльності з максимальною ефективністю (див. рис. 1).

Зокрема, використання методу уникнення ризику передбачає відмову від страхування певного виду чи розмірів ризиків; від придбання тих чи інших інвестиційних активів тощо.

Лімітування потребує встановлення верхнього ліміту страхової суми, яку страховик може залишити на власному утриманні. Іншим обмеженням у проведенні операції лімітування є неможливість застрахувати деякі види ризиків у зв'язку з тим, що вони не приймаються на страхування через високу ймовірність настання страхового випадку чи вимагають встановлення непомірно високих страхових тарифів, які розраховано для даного виду ризику. Метод самострахування найбільш широко застосовується страховими компаніями та базується на резервуванні суб'єктом господарювання частини фінансових ресурсів, які можуть бути використані в майбутньому для виплати страхових відшкодувань. Диверсифікацію страхові компанії можуть використовувати з метою зниження інвестиційних ризиків, ризиків основної страхової діяльності та ризиків, пов'язаних із перестрахованням.

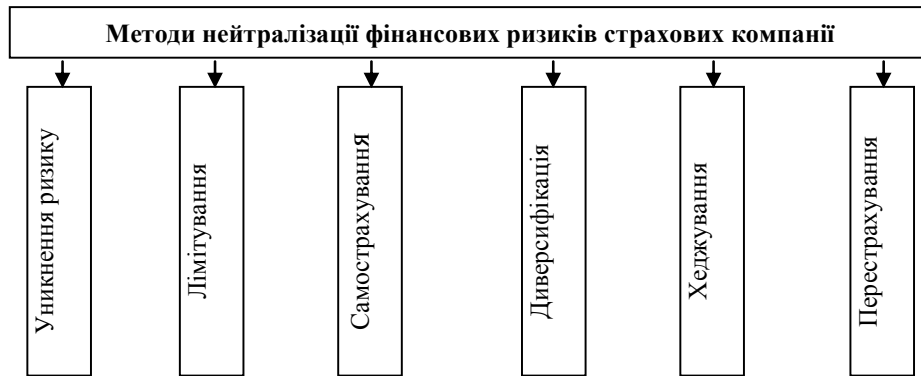

Рис. 1. Базові методи нейтралізації фінансових ризиків

Метод хеджування характеризує внутрішній механізм нейтралізації фінансових ризиків, який базується на використанні відповідних видів фінансових інструментів, як правило похідних цінних паперів. Найбільш складні та небезпечні за своїми фінансовими наслідками ризики страхові компанії передають на перестраховання.

Таким чином, застосування запропонованого комплексу критеріїв для оцінки фінансових ризиків та відповідних методів їх нейтралізації дозволить покращити стабільність діяльності страхових компаній.